

Sygn. akt I C 3230/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Joanna Dalba

Protokolant: Anna Szwed

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. J.

przeciwko (...) S.A. w W. i J. P.

o zapłatę

1. oddała powództwo w stosunku do pozwanego (...) S.A. w W.;
2. odrzuca pozew w stosunku do pozwanego J. P.;
3. zasądza od powoda P. J. na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 2.400,- zł. (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 3230/13

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w dniu dnia 16 grudnia 2013 roku (data stempla pocztowego) powód P. J. – reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika radcę prawnego S. M. (pełnomocnictwo – k. 65) – wniósł o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 19.481,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 04 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów sądowych według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska strona powodowa podała, że domaga się zapłaty kwoty stanowiącej różnicę między należnym jej świadczeniem a tym wypłaconym przez pozwanego. Ponadto podano, że pozwany obowiązany był do rozliczenia powstałej w pojeździe szkody na zasadach odnoszących się do ubezpieczenia OC, nie zaś jak to uczynił zgodnie z postanowieniami ubezpieczenia auto-casco. (**pozew z załącznikami – k. 1 – 74**)

W odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 12 lutego 2014 r. (data stempla pocztowego) pozwany J. W. wniósł o oddalenie powództwa w stosunku do jego osoby. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że w dacie zdarzenia podanej w pozwie, nie był już właścicielem pojazdu, którym wyrządzono powodowi szkodę. (**odpowiedź na pozew z załącznikiem – k. 82 – 84**)

Pismem procesowym złożonym w dniu 14 lutego 2014 r. powód wskazał, że w wyniku błędu w pozwie wskazany został niewłaściwy pozwany, albowiem prawidłowo winien to być J. P.. W związku z tym złożył oświadczenie o cofnięciu pozwu przeciwko J. W.. Wskazał także, że tym samym pismem pozywa J. P.. (**pismo z załącznikami – k. 86 – 160**)

(...) S.A. z siedzibą w W. – reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego W. G. (pełnomocnictwo – k. 172) – wniósł w dniu 26 lutego 2014 r. (data stempla pocztowego) odpowiedź na pozew, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (**odpowiedź na pozew z załącznikami – k. 163 – 187**)

Postanowieniem z dnia 31 marca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie na podstawie art. 194 § 1 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego J. P.. (**postanowienie – k. 198**)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 stycznia 2013 r. I. D. (1) uczestniczyła w zdarzeniu drogowym, w którym uległ uszkodzeniu stanowiący jej własność pojazd marki M. (...) o nr rejestracyjnym (...). Sprawcą kolizji był kierujący pojazdem marki V. (...) o nr rejestracyjnym (...) M. B.. (**zgłoszenie szkody – k. 23 – 27, oświadczenie dotyczące okoliczności szkody – k. 28 – 29**)

Poszkodowana zgłosiła szkodę ubezpieczycielowi (...) S.A. z siedzibą w W. (dalej (...)), gdzie zarejestrowano sprawę pod sygnaturą (...). (**zgłoszenie szkody – k. 23 – 27**)

W międzyczasie poszkodowana uszkodzony pojazd przekazała warsztatowi prowadzonemu przez P. J. w celu wykonania niezbędnych napraw. Ponadto zawarła ona z P. J. umowę cesji wierzytelności związanych z powstaniem szkody w jej pojeździe oraz upoważniła go do odbioru pełnego odszkodowania. (**umowa – k. 20 – 21**)

P. J. sporządził kosztorys pojazdu zgodnie, z którym naprawa uszkodzonego pojazdu wyniesie 39.239,24 zł. Kosztorys ten został następnie skorygowany przez (...) (**kosztorys – k. 33 – 44**)

W dniu 25 lutego 2013 r. P. J. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą P. P.H.U. (...) wystawił fakturę nr (...) opiewającą na kwotę 39.239,24 zł brutto za wskazane w niej usługi naprawcze i części. Pozwany dokonał weryfikacji przedmiotowej faktury. (**faktura – k. 45, korekta – k. 46**)

Pismem datowanym na dzień 06 lutego 2013 r. (...) poinformowało I. D. (2), że brak jest podstaw do przejścia odpowiedzialności przez ubezpieczyciela w związku z powstałą szkodą, albowiem sprawca nie posiadał ważnej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. na dzień szkody, zaś Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny nie posiada danych, co do firmy ubezpieczeniowej w jakiej ubezpieczony był samochód marki V. o nr rejestracyjnym (...). (**pismo – k. 47**)

W związku z otrzymaną informacją I. D. (2) złożyła oświadczenie by postępowanie likwidacyjne przekierować z ubezpieczenia OC na AC z opcją regresu do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego jako, że sprawca nie miał ważnej polisy OC. (**pismo – k. 48**)

W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego (...) poinformowało poszkodowaną o przyznanim odszkodowaniu w ostatecznej wysokości 19.759,19 zł. (**pisma – k. 49 – 50**)

W dniu 27 maja 2013 r. P. J., reprezentowany przez J. B. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Kancelaria (...), wystosował do (...) ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty 21.715,97 zł z tytułu nieuregulowanej części faktury VAT nr (...). (**pismo – k. 54 – 55**)

Po ponownym przeanalizowaniu sprawy ubezpieczyciel odmówił zmiany stanowiska. (**pismo – k. 56**)

W dniu 06 czerwca 2013 r. P. J., reprezentowany przez J. B. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Kancelaria (...), wystosował do (...) ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 19.480,05 zł. W odpowiedzi ubezpieczyciel wskazał, że brak jest podstaw do uznania roszczenia. (**wezwanie – k. 60 – 61, odpowiedź – k. 62**)

W dniu 26 listopada 2012 r. J. P. zmarł. (**wydruk z systemu PESEL-SAD – k. 233**)

Powyższy stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy, a niekwestionowanych przez strony dokumentów a także okoliczności przyznanych przez strony, które zgodnie z art. 229 k.p.c. nie wymagają przeprowadzenia dowodów. Wskazać należy, że zarówno zaistnienie zdarzenia, wypłata określonej kwoty z tytułu odszkodowania, czy zakres uszkodzeń pojazdu powoda nie był między stronami sporny.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie sporne było między stronami, na jakich zasadach miała zostać zlikwidowana szkoda powstała w pojeździe marki M. (...) w związku ze zdarzeniem z dnia 21 stycznia 2013 r.

Powód stał na stanowisko, że winny w tym zakresie mieć zastosowanie regulacje dotyczące umowy ubezpieczenia obowiązkowego posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC), pozwana spółka wskazywała, że likwidacja nastąpić miała zgodnie z zasadami przewidzianymi w dobrowolnej umowie ubezpieczenia austo-casco.

Przed przystąpieniem jednak do rozważań dotyczących sporu między powodem a (...), omówić należy rozstrzygnięcie zapadłe w punkcie 2 wyroku z dnia 29 sierpnia 2014 r.

Stosownie do treści przepisu art. 199 § 1 punkt 3 k.p.c. jeżeli jedna ze stron nie ma zdolności sądowej, sąd odrzuci pozew. W myśl zaś przepisu art. 64 § 1 i 1¹ k.p.c. zdolność sądową posiada każda osoba fizyczna i prawna oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

Jak wynika z informacji uzyskanej z systemu PESEL-SAD, pozwany J. P. zmarł w dniu 26 listopada 2012 roku, a zatem w chwili wezwania go do udziału w sprawie w charakterze pozwanego (nie wspominając już o samej dacie wniesienia pozwu) nie miał on zdolności sądowej.

Z powyższych względów Sąd, na podstawie art. 199 § 1 punkt 3 k.p.c., orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

Przechodząc do meritum sprawy wskazać należy, że stanowisko strony powodowej odnośnie zastosowania sposobu likwidacji jak dla szkód usuwanych z OC sprawcy jest nieprawidłowe.

Stosownie bowiem do treści art. **106 ust. 1** ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392.j.t.) jeżeli poszkodowany, w przypadku szkody w mieniu, może zaspokoić roszczenie na podstawie umowy ubezpieczenia dobrowolnego, Fundusz wyrównuje szkodę w części, w której nie może być zaspokojona, wraz z uwzględnieniem utraconych zniżek składki oraz prawa do zniżek składki.

Jak wskazuje się w doktrynie realizacja podstawowej funkcji Funduszu, jaką jest funkcja uzupełniająca system obowiązkowych ubezpieczeń, zmierza do zrównania zakresu zaspokojenia roszczeń poszkodowanych w wypadkach drogowych oraz na skutek zachowań rolników. Poszkodowany winien mieć pewność, że w przypadku powstania okoliczności rodzących odpowiedzialność posiadacza pojazdu (kierującego) lub rolnika, objętą ochroną na podstawie warunków ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu lub OC rolnika, powstałe szkody będą mu zrekomensowane bez względu na to, czy sprawcy dopełnili obowiązku zawarcia stosownych umów ubezpieczenia. Podstawowy cel systemu ma zostać osiągnięty przy jak najmniejszym zaangażowaniu środków Funduszu. Zasoby Funduszu mają charakter uzupełniający, można po nie sięgnąć wtedy, gdy szkody nie mogą być zrekomensowane w inny sposób - przez zakład ubezpieczeń obejmujący ochroną uszkodzone mienie (ubezpieczenie mienia, autocasco) lub nie zostały zrekomensowane przez sprawcę szkody (posiadacza pojazdu, kierującego lub rolnika) (confer Maśniak Dorota [w:] Brodecki Zdzisław (red.), Glicz Marcin (red.), Serwach Małgorzata (red.), Adamowicz Magdalena, Brodecka-Chamera Aleksandra, Fuchs Dariusz, Janyga Bartłomiej, Koroluk Sławomir, Kruczalak-Jankowska Joanna, Malinowska Katarzyna, Maśniak Dorota, Nawracała Jakub, Spigarska Ewa, Wiczorek Emilia, Wowerka Arkadiusz,

Komentarz do art. 106 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, LEX, 2010)

Z brzmienia wyżej powołanego artykułu jednoznacznie wynika, że ogranicza on możliwości uzyskania rekompensaty szkody majątkowej ze środków funduszu.

Tym samym Fundusz pokrywa szkody jedynie w części niezaspokojonej z ubezpieczenia dobrowolnego. Istotne jest ustalenie zakresu niezaspokojonej części szkody. Różnica może wynikać np. z udziałów własnych, czy potrąceń na częściach, które są uwzględniane zgodnie z Ogólnymi Warunkami Ubezpieczenia wykupionej polisy. Ponadto poszkodowany jest uprawniony do zwrócenia wartości zwykłej, którą będzie trzeba zapłacić ubezpieczycielowi w następnym roku w związku ze szkodowością.

W tym stanie rzeczy roszczenie o odszkodowanie uzupełniające powinno zostać skierowane do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Zgodnie z art. 14 ust. 4 wyżej powołanej ustawy jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1 albo 2, zakład ubezpieczeń nie ustali ważności umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, osoby odpowiedzialnej za szkodę, właściwy do wypłaty odszkodowania jest Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, na zasadach określonych w rozdziale 7. Zakład ubezpieczeń przesyła niezwłocznie zgromadzoną dokumentację do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, powiadamiając o tym osobę zgłaszającą roszczenie. Przepis art. 109 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Tym samym mając na uwadze, że część roszczenia została rozliczona w ramach odpowiedzialności z dobrowolnego ubezpieczenia auto-casco, powód winien wystąpić następnie do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, w trybie przewidzianym w wyżej powołanym przepisie art. 108 ustawy.

Dopiero w razie zaistnienia powództwa zgodnie z treścią art. 19, który stanowi, że poszkodowany może dochodzić roszczeń bezpośrednio od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w przypadkach, o których mowa w art. 98 ust. 1, 1a i 2.

Tym samym zdaniem Sądu gdyby przyjąć, że powód domaga się wypłaty pozostałej części odszkodowania, (...) Zakład (...) nie jest legitymowany biernie do występowania w tej sprawie. Tym samym powództwo podlegało oddaleniu z ww. względów.

Gdyby zaś przyjąć, że powód dochodzi roszczenia z umowy ubezpieczenia dobrowolnego auto-casco, zważyć należy, co następuje.

Zgodnie z brzmieniem art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Z § 2 pkt 1 powyższego przepisu wynika, że przy ubezpieczeniu majątkowym świadczenie zakładu ubezpieczeń polega przede wszystkim na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

Umowa ubezpieczenia autocasco jest ubezpieczeniem dobrowolnym. Warunki tego ubezpieczenia określa zakład ubezpieczeń w tzw. ogólnych warunkach ubezpieczenia autocasco (art. 812 § 1 i 2 k.c.). Z chwilą ich doręczenia powodowi stały się integralną częścią umowy.

Bezsporny pomiędzy stronami pozostawał fakt zawarcia umowy ubezpieczenia autocasco (ubezpieczenia dobrowolnego), zakres uszkodzeń, zgłoszenia szkody oraz wypłaty odszkodowania w kwocie 19.481,00 złotych i odmowy wypłaty przez pozwanego pozostałej kwoty odszkodowania.

Zatem kolejną kwestią sporną, kluczową dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy była wysokość kwoty odszkodowania przyznanej przez pozwanego zakład ubezpieczeń na rzecz powoda, w świetle łączącej strony umowy.

Powód wskazywał, że wypłacone przez pozwanego odszkodowanie w wysokości 19.759,19 złotych było rażąco zaniżone a wysokość kwoty wyliczonej przez pozwanego podczas oględzin uszkodzonego pojazdu nie odpowiadała wysokości powstałej szkody, na czego dowód sporządził kosztorys, w którym całkowite koszty naprawy przedmiotowego pojazdu opiewały na kwotę 39.239,24 złotych. Następnie, jako dowód poniesionych kosztów naprawy, pozwany przedstawił opiewającą na wyżej podaną kwotę 39.239,24 złotych fakturę VAT, odpowiadającą kwocie wskazanej w powyższym kosztorysie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zarówno przedłożony przez powoda kosztorys jak i faktura VAT, nie posiadają rangi dokumentu urzędowego a jedynie rangę dokumentu prywatnego w związku, z czym, zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie, zatem przedstawione przez powoda dokumenty nie stanowiły dla Sądu oparcia dowodowego. Tym samym nie są one adekwatnym środkiem dowodowym do wywiedzenia zasadności roszczenia w sprawie niniejszej.

Wynika to z faktu, że adekwatnym dokumentem urzeczywistniającym realne odzwierciedlenie kosztów powstałych w wyniku kolizji oraz odpowiedniej wysokości odszkodowania byłaby opinia biegłego.

Jednocześnie wniosek taki nie został złożony przez powoda.

Należy zauważyć, że w obecnym stanie prawnym rzeczą Sądu nie jest zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Zgodnie z art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Wobec powyższego obowiązek przedstawienia dowodów na poparcie prezentowanych twierdzeń spoczywa na stronach. Nadto na uwadze należy mieć treść przepisów art. 227 k.p.c. w powiązaniu z art. 6 k.c.,

Mianowicie pierwszy przepis wskazuje, że „przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.” Oznacza to, że Każde twierdzenie strony oraz uczestnika postępowania powinno być poparte dowodami. Natomiast art. 6 k.c. nakłada ciężar udowodnienia faktu na osobę, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (por. K. Pietrzykowski [w:] "Kodeks cywilny Komentarz" K. Pietrzykowskiego, Warszawa 2002, tom 1, str. 52, teza 3a).

Sąd podziela także stanowisko Sądu Najwyższego, w którym wskazuje on, że zasada kontrydiktoryjności uwalnia sąd orzekający od odpowiedzialności za rezultat postępowania dowodowego którego dysponentem są strony. Bierność strony w zakresie postępowania dowodowego nie zobowiązuje sądu - poza wyjątkowymi przypadkami - do prowadzenia dowodów z urzędu (wyrok SN – Izba Cywilna z dnia 15 grudnia 1998 roku, sygn. I CKN 944/97, Prok.i Pr. 1999/I 1-12/38). Powyższe rozważanie dotyczą zwłaszcza sytuacji, gdy strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Jak już wskazano wyżej powód na okoliczność wykazania wysokości szkody przedłożył fakturę VAT oraz kosztorys naprawy, których wartość dowodową omówiono wyżej.

Jednakże wyliczenie wysokości naprawy szkody należy do kategorii wypadku wymagającego wiadomości specjalnych, a zatem do ustalenia stosownych kosztów strona winna zawnioskować o przeprowadzenie stosownego dowodu. Stosownie bowiem do treści art. 278 § 1 k.p.c. w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych sąd po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii.

Sąd nie jest władny do czynienia jakichkolwiek własnych ustaleń i wyliczeń w tym zakresie.

Tym samym uznać należy, że powód nie wykazał, aby przeprowadzony proces likwidacji był niezgodny z łączącą go z pozwaną spółką umową. Bądź też by w świetle postanowień umowy (w tym OWU) pozwany dopuścił się zaniżenia przyjętych wartości.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt. 1 sentencji wyroku.

Należy zaznaczyć, że podstawową zasadą dotyczącą kosztów procesu jest zasada odpowiedzialności za wynik postępowania. W niniejszej sprawie Sąd w oddalił w całości powództwo, stąd też w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 98 k.p.c. powód jest stroną, która ma obowiązek zwrotu wszystkich kosztów procesu poniesionych przez pozwanego.

Na koszty procesowe poniesione przez stronę pozwaną składają się koszty zastępstwa procesowego reprezentującego go pełnomocnika ustalone w oparciu o § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w wysokości 2.400 zł. W związku z tym, Sąd zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanego tę kwotę tytułem zwrotu kosztów procesu. (punkt 3 wyroku)

ZARZĄDZENIE

(...)